Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV — Reus Dijous 3 d' Agost de 1899 — Núm. 3.330

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1
Fora provincias trimestre. . . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . . . » [illegible]
Anuncis, á preus convencionals.

Farmacia Serra

Oberta tota la nit

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de. . . . . **TOS**

La que paga més contribució de la provincia.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motrís ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho solicitin.

Los Motors de corrent continua à la vegada que extraordinarias condicions d' economonía en lo *cost de compra y consum*, reuneixen las de *marxa silenciosa*, gran llimpiesa, espay redühit y facilíssim maneig, ventatjes difícils d' obtenir ab altres sistemas. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian à voluntat, las velocitats mínima á máxima.

Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.

En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris.

Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

INSTITUT VACUNÓGENO SUÍS

LAUSSANNE

Dipósit exclussiu á Reus

D. ANTON SERRA (farmaceutich)

Arrabal Santa Anna, 80.

LINFA	Ptas.
Tubo pera 2 ó 3 vacunas.	1'00
Tubo pera 8 á 10 vacunas.	1'50
Tubo pera 20 á 25 vacunas.	3'00
Estoig ab 5 tubos pera 2 á 3 vacunas.	4'00

PULPA	Ptas.
Placas pera 3 á 4 vacunas.	1'50
Placas pera 6 á 8 vacunas.	3'00
Frascos pera 25 vacunas.	8'00
Frascos pera 50 vacunas.	15'00

Secció doctrinal

Los catalans devant Madrid

¿Per quina rahó, cóm, ni per qué han de meràvellarnos avuy las grosseras invectivas d'en Romero Robledo enjegadas en contra de Catalunya en general, pero molt particularment en contra d' algun dels seus estimats fills, tant més odiosos á lo que sembla, devant de la consideració del Centre burocrátich de la Espanya, com més prestigiosa haja resultat ser sa figura política?...

Gran tontería!... Si aqueixa es pera 'ls polítichs d' ofici la táctica de sempre!... Si dintre de la Cort d' Espanya, la personalitat d' un catalá enlayrada fins á certas esferas, no es may sino un contrassentit accidental!... Si encare dintre d' aqueixa suposició mateixa, los hi fa sempre nosa als ardits gitanots que comerciejan ab la voluntat nacional, la severitat de carácter y la rectitut de principis que simbolisa, la figura d' un home públich, procedent de Catalunya en un lloch tal com lo banch blau del Ministeri...

Per aixó es que tots los disgustos que molts catalans están passant avuy y totas las insectivas que s' ha guanyat lo senyor Ministre de Gracia y Justicia, podían molt ben habérsels estalviat uns y altres, ab no més que haver reflexionat un xich sobre de la tradicional actitut de recalcitrant intransigencia que sempre ha caracterisat la conducta seguida pels homes polítichs del Centre envers companys catalans.

Era ahir, en efecte, quan en Carles Aribau, ferit traydorament per lo que un panegirista de sa memoria anomena una «punyalada cortesana;» era ahir, quan aquell bon patrici, que tants y tants de valiosos serveys prestá en molt enlayradas esferas, morí prematurament, moralment assessinat per las decepcions y per la ingratitut que tingué lloch d' experimentar, vingudas, pera ell, del Centre.

Era ahir, igualment, quan la personalitat eminent d' en Permanyer, també assetjada, com avuy la d' en Durán y Bas, per la colla dels gossos cridonets de la política menuda, prefería tancarse en l' ostracisme y retornar á la vida privada, vers l' escalf de sa llar nadinha, que continuar perseverant en gastarse inútilment en las lluytas de mentida d' un Parlament viciat, falta representació de la voluntat nacional, obra del caciquisme, aplech de gent indotada d' aquell sentit que fou anomenat «comú».

Com era també ahir, segons tots sabém prou be per desgracia d' Espanya, quan un home polítich de condicions excepcionals, l' únich home capás d' empendre y de realisar ab mà de ferro la verdadera regeneració d' aquest malhaurat país, D. Joan Prim, lo sol catalá que ha pogut arribar per sos mérits personals indiscutibles, fins al pinacle de le política espanyola, (ja que havía sapigut ferse lloch entremitj de tothom y apesar de tots los obstacles conjurats per la gent del Centre en contra d' ell, morí cobardament assessinat en un carrer de Madrid pels sectaris de encare no sab quina idea, pels partidaris de no se sab quin régimen... segurament pels enemichs irreconciliables de las inicialivas degudas á son carácter resolt, francament catalá.

Qué mes?... En Victor Balaguer, ab son estantis romanticisme, avuy castellanisat gayrebé del tot; en Pí y Margall, absolutament inofensiu tancat dintre de son idealisme tant sublim com negatiu, apóstol incansable d' alló que potser no vindrá may; inutilisats abdos pels castellans, l' un, mercés á sa identificació operada ab lo carácter y ab las costums dels polítichs d' allá, l' altre, per intermedi de la estudiada consideració de lo que aquells han fingit rodejarlo, pera aixís poguer anar aplassant millor sas embranzidas d' un temps; inutilisats abdos pels castellans, repetim, son los dos únichs homes públichs catalans que 'ls madrilenys toleran ab un cert gust, perque no 'ls fan por de cap mena...

Pero si l' home de la «Castella castellana» y si l' ex-president de la República espanyola no 'ls fan basarda, avuy en Durán y Bas (no tant catalá de cor com ells se pensan, mal que ho sía de naixensa) ve á renovar los temors ab sa presencia y á excitar altre vegada las suspicacias de la gent volteriana del Centre, y en contra de sa respectable figura, en contra de Catalunya que ells consideran personificada dintre del Ministeri, s' aixecan une volta mes tant lladradors com sempre 'ls gossos de la colla de la política, al ús, los castellans per excelencia, tant com improvisors en son dia, amatents y més que presingats are que 's consideran devant d' un nou moment de possible perill per aqueixa «intangible unidad de la patria» que ells son los primers de sempre de desconeixer al establir diferencias injustificadas y al aixecar suspicacias entremitj de certas regions y 'l Centre.

Mes qué hi farém?... Se va veyent prou clar que á Madrid als catalans, com á polítichs, no 'ns hi volen. Ja que á tots nos escombran y á un de sol que comensava á surar de veritat varen assessinarlo...

Are, si es que 's tracta d' apreciar á Catalunya com á comarca productora, com á símbol d' una grossa activitat industrial, com á potencia económica, allavoras si que 'ns tenen en una gran consideració. Y signinho las Direccions [illegible] sentit y de la estima en que 'ns tenen com á segurs contribuyents n' hi ha prou pera enorgullirse un xich, certament que ben be podém congratularnos de que á Madrid nos aprecian de veras, ells, la gent del Centre que no més consúm y que gasta, pero que no produheix; ells, los burócratas y 'ls que vihuen de lo que travallém los demés.

Ja que (es lo que ells tal vegada pensin), si 'ls catalans no serveixen pera res més fora de servir pera 'l travall y pera guanyar diners, si no arriban pas á la talla pera ser bons Ministres de la Corona ¿no son, en cambi, richs y bons pagadors, no venen á resultar prou imprescindibles pera las necessitats del Estat en quant fins en ells se vincula y 's perpetua la rassa eminentment triada dels majors contribuyents?...

MAX.

Lo regionalisme en la capital d' Aragó.

Del important periódich *El Mercantil de Aragón*, de Saragossa, corresponent al 13 del actual, es l' interessant y enérgich article següent:

DE REGIONALISMO

Merced inmerecida constituye para un humilde trabajo mío la indignación altísima que le otorga la Junta regional del Bajo Aragón, al hacer de él una tirada especial para que llegue á divulgarse en esta comarca y en Cataluña.

Distinción tan alta no tiene para mí otra justificación que los entusiasmos que los valiosísimos elementos de esa Junta sienten por la idea que yo defiendo con el calor de las convicciones hondamente arraigadas y con el cariño que imprime en el alma el amor á la propia tierra.

En correspondencia á favor tan señalado, no puedo hacer más que poner al servicio de esa Junta lo exiguo de mis cualidades de escritor y de propagandista, de los intereses y principios por ellos defendidos.

Para *Anitorgis*, el infatigable defensor de todo lo levantado y digno y principalmente de los derechos del Bajo Aragón, guardo la gratitud á que me obligan sus elogios y distinciones.

Para todos las seguridades de mi agradecimiento y a promesa firmísima de contribuir á procurar el restablecimiento de los derechos perdidos, de libertades violadas y de la moralidad ultrajada.

La santa enseña del regionalismo fué alzada en

esa comarca y con decisión y con energía la defienden sus más preclaros hijos. Hagamos todos que llegue el momento en que bendigamos el nombre de Alcañiz, como nuevo monte Pano de la nueva reconquista.

Porque tan desconocida se halla la personalidad de Aragón, como se encontraba en los dias que prosiguieron á la hecatombe del Guadalete.

Esa personalidad se ha perdido y nos hallamos en el ineludible deber de restituirla á la vida.

Demándanlo así nuestros derechos y el común bienestar de la pátria.

Contribuimos como nadie á la consecución de una pátria libre y como premio, nuestras sábias leyes se sustituyen por otras que inteligencias mediocres y espíritus ambiciosos imponen, y nuestra cualidad de Estado que contribuye á la constitución de la pátria es desconocida, y nuestros intereses y nuestras tradiciones y en suma lo que hizo que fuéramos la admiración del mundo entero se sepulta en ese Madrid, nueva Roma ante la cual el imperio español no es más que un conjunto de provincias que sudan sangre para que se nutran aquellos ciudadanos.

Y no es ya nuestro derecho lo que debemos defender, sino el bienestar de la pàtria común que en tanto que tenga el poder y la administración centralizadas, sufrirá los explotadores de Madrid y los verdugos y malversadores de la aldea.

Venga la autonomía de las regiones y cada una vivirá con sus intereses, con sus leyes y en la libertad que le pertenece.

No se arguya que las federaciones causan desmembramientos. Ello es inexacto como procuré demostrar en mi anterior artículo acerca de este asunto. Las federaciones de hoy son los Estados en que mayor solidaridad reina.

En nuestra misma España en tánto que en la unitaria Castilla no pasaron cincuenta años sin que se produjeran desmembraciones y guerras, en la monarquía federal de los aragoneses, ni una sola disgregación se ocasionó y escribimos de común acuerdo Cataluña, Valencia y Aragón, la hermosa página del compromiso de Caspe.

Luchemos por Aragón que para los aragoneses luchar es vencer. Unamos nuestro esfuerzo al de las regiones que por el mismo ideal trabajan y el despotismo morirá y seremos lo que fuimos.

Somos dignos y nadie nos aventaja en virtudes y en Historia ¿qué razón hay para que nos hallemos sometidos al yugo de una determinada región?

Recordemos que si Castilla tuvo una Covadonga, nosotros tuvimos un Pano, si ella un Fernando III, nosotros un Alfonso I que le aventaja; que frente á su Alfonso X, podemos colocar al mecenas de la literatura Alonso V, y al legislador Jaime I, que junto y por encima de sus reyes y de su Cid al monarca más grande de los siglos, à Pedro III, que vence á Europa entera y acude al valenciano, nuestro noble modo de obrar marchando á Toledo para redimirlo. y al lado de sus Trastamaras un noble Pedro II que muere en el combate por la causa de la razón y de la justicia.

Recordemos que en tanto que el poder feudal subyugaba el mundo, Aragón era modelo de pueblos libres, hasta el punto de que Inglaterra vive hoy de nuestras leyes y los revolucionarios franceses marcharon impulsados por el as.

Recordemos que somos herederos de las glorias de los que en Italia y en Francia y en Asia eclipsaron con sus hazañas los hechos de los héroes de leyenda.

Recordemos sobre todo que un rey Aragonés entró en Granada y ello nos inducirá á decir que somos más que el que más y que no existe motivo para que aparezcamos oprimidos.

Imitemos á las Vascas y à Navarra y unámonos con nuestra hermana Cataluña la joya de España y el galardon de nuestra antigua Coronilla.

En Zaragoza el movimiento se ha iniciado, ilustrados catedráticos, distinguidos literatos y elementos genuinamente populares, procuran por el regionalismo. Ya se habla de una Junta.

Si ella se constituye habremos dado un gran paso.

Yo presento como ejemplo la del Bajo Aragón, y digo que si la imitáramos, Aragòn recobraría su brillo y España dejaría de ser patrimonio de autócratas y malversadores.

ANGEL LABORDA.

Anant pel món

Sobre lo «Casino Antiguo» de Castelló

Tant diferentas son las impresions que 's recullei-xen tot caminant per aquesta terra que 'n diuhen vall de llágrimas, que l' home acaba per sentirlas ab indiferencia; mes quan una d' aquestas per la seva intensitat ó per la seva extranyesa arriban à cridarli l' atenció, per molta que sigui la seva voluntat no pot resistir la temptació d' explicarla.

Això m' ha succehit á mí al enterarme de la manera d' obrar y procedir de la Junta del «Casino Antiguo» d' aquesta hermosa Plana, obrar y procedir diatralment oposat als sentiments de la població de qui algun dia se 'n voldrá titular genuina representació.

Té acordat aquesta Junta que cap persona forastera pugui visitar lo seu bonich local social sense que l' acompanyi un soci, per més que aquest, en diferentas ocasions l' hi hagués presentat y s' hagués fet responsable dels actes y conducta del seu presentat; y té **acordat** que á tota persona forastera que se li hagi expedit un títol de soci tranzeunt, passats los 15 dias que aquest concedeix, vingui obligada à ser soci, tant si viu dins com fora ciutat, tant si coneixía com si no estava enterat d' aquest mal girballat article, tant si está conforme com no en la comedia que tots los dias té lloch en una saleta del segon pis, que anomenan lo quarto dels lleons.

No fentse soci, li queda privada del tot la entrada y ni sol ni acompanyat se li té la cortesía de servirli una consumació.

Lo procedir y conducta d' aquesta Junta, feríam un agravi als bons sentiments de Castelló sino diguessim que es fortament censurada y que la censuran una bona majoría y potser tots los senyors socis del mateix Cassino; pero no obstant y això la cosa va seguint d' aquesta manera, y un dia l' un, altre dia altres, van sent expulsaads de la societat las personas forasteras que s' atreveixen á visitarla, confiadas que haventhi sigut presentadas ab las formalitats degudas, cap inconvenient pot existir pera que, considerantse dignes y decents, puguin alternar ab personas que las han de creure y las creuhen honradas.

Be es veritat que á cada atropell segueix una sublevació d' indignació en contra la Junta; mes aquesta ó está massa per demunt dels infelissos que tenen lo valor de protestar, ó es sorda y no arriba á ella lo clamoreig, que per aquesta vegada no es del poble soberá, sino dels elements que constituheixen las forsas vivas de la població.

Això al «Casino Antiguo» lo perjudica més que no l' afavoreix y motiva que d' ell se fassin uns comentaris que avergonyeixen à tothom, ja que se 'l suposa cau de vicis que potser no té, que 's retrehuen y 's fan ressaltar conductas que millor es que 's callin, y fins se senyala la per qué s' han retret d' assistir á las festas las senyoras dels socis y de concorre á la societat las primeras autoritats civil y judicial.

De tots aquets comentaris nosaltres no n' hem de dir res; á nosaltres, lo únich que 'ns interessa per la calitat de forasters que som quan nos trobém á Castelló, es que se 'ns dispensi la digna acullida que aquí estém disposats á dispensar á tota persona que 'ns honri ab una visita. A nosaltres nos convè que havent sigut presentats y frecuentat los salons de la mentada societat y tenint neta la conciencia de que 'l nostre comportament ha sigut correcte, no 'ns trobém en que se 'ns negui la consumació que ab tota cortesía demaném, ferint aixís las fibras dels nostres sentiments de dignitat y no necessitém de la deferencia y cortesía d' un ilustrat company en la prempsa, del director de *El Regional* D. Enrich Ferrando á qui no teníam l' honor de coneixe pera que se 'ns servis café y encara baix la seva responsábilitat, actes de cortesía y de companyerisme que l' autor d'aquestas ratllas agraheix de cor al Sr. Ferrando y á la publicació de la seva entesa y digna representació.

[illegible] pital de La Plana, representada per los periódichs diaris «El Regional», l' «Heraldo», «El Clamor» y 'ls setmanaris «La Verdad» y «Cachupin», nos dirigím pera pregarloshi que fentse sevas aquestas ratllas nostras, repeteixin á la Junta del «Casino Antiguo» que donan una idea molt pobre del concepte que 'ls mereix la societat en mantenir ferm un acort que tant la perjudica als ulls de las demés societats de fora y de las personas que 'n tinguin coneixement; y que 'ls hi digui que Castelló veu ab pena que sa principal societat respongui tan malament als sentiments de la hospitalitat.

FRANCESCH COLOM Y ESCODA.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 2 d' Agost de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetre aneroide	Grau d'humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Obser particular
9 m.	757	85	'	4'7	Ras	
3 t.	757	82				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 44	17	26	S.	Cumul	0'3
3 t.	Sombra 34		31	S.		0'4

Fins are res havíam dit referent á nostre digne Alcalde D. Pau Font de Rubinat pera contestar á las infamias é indignitats que contra éll, sens causa fundada y ab la mala fé més refinada ha vingut estampant dia trás dia un periódich local, pero quan las cosas passan dels límits de la decencia, ferint los sentiments de tot bon reusense que no descendeix al nivell de la baixa y embrutida política de parcialitats, á aquella política que sols persegueix lo fí de rebaixar y causar trastorns al poble que nosaltres en tanta estima y consideració tením y que treballém ab fé pera donarli tots los bens morals y materials possibles, ens obliga á pendre la ploma pera protestarne ab tota la serietat que l' assumpto requereix pel bon nom d' aquest poble sempre sensat y que mira ab despreci tan baixas passions.

La Autonomia, que és lo periódich á que aludím, en sa edició d' ahir se fa eco d' una xirigota ó lo que sigui que publicá la farsanta *Publicidad* de Barcelona, que 's fica en las cosas nostras, ab lo sol objecte, segons creyém, de guardar las espatllas d' algú que no 's veu ab prou coratje pera treurer la cara.

¡Vaija que *La Publicidad* s' acredita de séria y sensata! Quánta baixesa y quant plenament demostra lo grau de cultura que tant ella com lo periódich que se n' ha fet eco, afeginthi encare algun comentari, posseheixen. Aquestos son los que pregonan la instrucció y la cultura y que al mateix temps volen regenerar lo país. Si aquest fos lo fí del periodisme vergonya ens donaríam de perteneixerhi.

Això sol los retrata, fentse guanyadors del més fondo despreci de la gent sensata y culta.

No lligan avuy per avuy al senyor Font altres llassos ab LO SOMATENT que 'ls d' una fonda y antigua amistat y de consegüent podém parlar ab completa independencia, pero 'ns dol y 'ns irrita veure periódichs que deixant de banda tota conveniencia social y pública se fan eco de maledicencias que 'ls hi *consta* son absolutament falsas, ab lo sols *benéfich* intent d' excitar las passions populars. Serán aquestos móvils que haurán aprés en aquells *establiments* á que tan aficionat á concorrer se mostra son director y ahont no acudeix lo poble honrat, digne y treballador, sino aquell altre que busca únicament allí lo que tota persona de enlayrats sentiments rebutja.

Mal camí lo de *La Autonomia* pera cumplir los propósits que son programa polítich inclou, perqué si pera lograr fins baixos y mesquins no repara en medis, nosaltres, pera no deixar desgarriar al poble ab campanyas indignas y malévolas estém disposats á obrirli los ulls y cantarli las veritats caigui qui caigui, y sabrá allavors *La Autonomia* que no tením pels á la llengua y que si éll fa ús de mentidas pera molestar á las personas, nosaltres, cantant únicament veritats, sabrém desenmascarar als farsants que amparantse en partits extrems buscan no més que allunyar d' ells la atenció del poble pera ab tota comoditat é impunitat millor esplotarlo sens escrúpols de embrutirlo.

—

Nostre estimat y diligent corresponsal en la Espluga de Francolí ha tingut la inmensa dissort de veurer morir en l' espay d' un mes tres de sas filletas anomenadas María, Concepció y Dolors de 3, 2 y 1 anys respectivament, tenint també malalta de bastanta gravetat la filla gran anomenada Teresa.

Doném nostre més sentit pésam á la desgraciada familia de D. Ramon Dalmau.

—

Per no haverse reunit suficient número de senyors regidors, ahir no va poguer celebrar nostre Ajuntament la sessió de primera convocatoria corresponent á la present setmana.

Segons se veu ja s' ha pres per costúm lo celebrarla als divendres.

—

Avuy celebrará sa festa major la vehina vila de Vi[illegible]

—

Per la Direcció general d' Obras públicas s' ha autorisat á D. Ferrán Lopez Ribavaneira, representant d' una societat belga, pera practicar los estudis d' un ferrocarril de Cervera à Valls y Tarraogna, en lo plasso de dos anys.

—

Algunas de las acacias que hi ha à la plassa d' Hércules tenen lo fullatje grogós indicant que están atacats de clorossis.

Convindria regarlos ab una solució de sulfat de ferro á fí de curarlos del mal indicat y pera que estentin las fullas ab lo vert natural que tenen quan están del tot sans.

—

Avuy aquesta nit prepara la companyía del «Circo Ecuestre» sa primera *funció de moda* la qual la dedica á la elegant societat reusense, presentant lo *debut* de la notable parella de ball espanyol Germans *Romans*; per primera vegada lo distingit barrista Enrich Diaz executará lo perillós salt mortal desde la primera á la última barra ó sía un recorregut de 4 metres 50 centímetres de distancia, ademés se presentarán altras novetats.

—

L' Excm. Sr. duch de Medinaceli fent ús del dret antiquíssim de patronat que ve exercint sobre la Parroquia de Falset, en fetxa 1 d' Abril va tindrer á bé presentar pera ocupar la vacant d' aquella parroquia, produhida per mort del Rvnt. D. Francisco Mestre Q. E. P. D., al jove sacerdot y llicenciat en Sagrada Teología, Rvnt. D. Joseph M.ª Dalmau y Prats fill de Espluga de Francolí que compta ja ab anys de serveys prestats dintre la Diócessis ab los que ha pogut acreditar sa aptitut pera desempenyar aquell cárrech. Promogut per aquella presentació l' oportú expedient per la Curia Eclesiástica ha recaygut ultimament resolució definitiva adjudicant á favor del presentat la ja dita plassa, de la cual pendrá possessió avuy á las 4 de la tarde, quin acte sembla que 's proposa donarli la importancia deguda per la importancia que te la vila de Falset, acompanyantlo y donantli possessió los senyors Canonjes Rvnt. D. Pere Alaix fill d' aquella població y 'l senyor Vice-Rector del Seminari Pontifici de Tarragona y també canonje Rvnt. Dr. D. Andreu Deixeus.

—

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, puja á pessetas 1250'15.

—

Hem rebut lo «Resumen de Agricultura» del present mes, que conté un escullit sumari.

Correpondencia particular de LO SOMATENT

Espluga de Francolí 1 Agost 1899.

Amich Director: Acaba de passar la festa major sense incidents notables. Animats en extrém han estat los festejos públichs. Hem tingut dansas del país, balls populars, grallas, xiquets de Valls y funcions teatrals en los envelats, societats y altres llochs públichs, per quin motiu la gent alegre, ó sia 'l jovent, que no tenen cap mal-de-cap, se divertiren d' alló més donant esbarjo á son ánima jovenívola.

Las festas relligiosas no han tingut la sumptuositat y solempnitat dels altres anys, sent molt d' estranyar que 'ls individuos que componen l' Ajuntament s' hagin abstingut d' assistirhi, cosa que ningú recorda hagués succehit per aflictivas y apuradas que hagin sigut las circunstancias en que s' ha trobat la població.

L' Ofici fou solempne com los altres anys á escepció de que la Missa fou cantada ab acompanáament d'orga en lloch de serho ab orquesta com se tenia per costúm, Los sermons, encar que ab llengua forastera, foren brillantíssims y pronunciats per un Pare Franciscá del vehí convent de Montblanch, deixant agradablement impresionat al auditori per sas notables cualitats de verdader orador.

Estém sofrint una calor casi insoportable. La influencia de forasters comensa á ser ja numerosa y 'ls encontorns de l' «Aygua ferruginosa» comensan á estar molt animats.

Continúa encara per aquí lo senador del Regne senyor Suelves, marqués de Tamarit, ahont se veu visitat per numerosos correligionaris y amichs.

Ha sigut nombrat Jutje municipal D. Joseph Rendé Miró, havent pres avuy possessió de son cárrech.

Se murmura que un dia d' aquestos se passará á executar als morosos per l' impost de consums; y com que aquestos son la inmensa majoría de nostres vehins, se tém que ocorri algo anormal per falta de cordura y reflexió.

S' está acabant de batre, quedant los propietaris mitjanament contents de la cullita.

Son affcm.

Lo Corresponsal.

Secció oficial

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus

Don Anton Domingo, ha acudit á aquest Municipi en demanda de permís pera instalar en son nou domicili situat en lo carrer Passatje Sardá núm. 5 un motor á gas pera donar moviment á un taller de cerrallería mecánica que tenia [illegible] carrer primer del Roser; y aquesta Alcaldía en cumpliment de lo disposat en l' art. 377 de las Ordenansas municipals lo fa públich á fí de que 'ls vehins y propietaris inmediats á dita localitat á quins pugui perjudicar la instalacio del referit aparato presentin las oportunas reclamacions dintre del terme dels 8 dias següents al de la fetxa á qual efecte estarán de manifest l' expedient y plans de sa referencia, durant las horas de despaig en lo Negociat de Foment de la Secretaría d' aquesta Corporació Municipal.

Reus 2 d' Agost de 1899.—L' Alcalde, Pau Font de Rubinat.

—

Registre civil

del dia 1 de Agost 1899

Naixements

Joseph Escudero Batista, de Marián y Providencia

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Anton Beñón Fuenllana, 21 anys, Hospital Civil.—Magdalena Guiot Recasens, 76 anys, Casa de Camp.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Santa Lydia.

CULTS RELIGIOSOS

Iglesia de las Carmelitas Descalsas

Avuy se donará principi á la solemne funció de Cuaranta horas; tots los dias se posará de manifest á S. D. M. á las nou y á continuació se cantará l' ofici. Per la tarde á dos cuarts de 7 se dirá lo Seráfich Trisagi y á las 7 se reservará á S. D. M.

Sant de demá.—Sant Domingo.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 1

De Málaga y esc. en 6 dias v. Játiva, de 793 ts. ab efectes consignat á D. Anton Mas.

Despatxadas

Pera Cette v. Correo de Cartagena, ab ví.

Pera Génova y esc. v. Játiva, ab efectes.

—

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

Interior	62'90	Cubas del 86	70'50
Orenses	'	Cubas del 90	59'37
S. Juan	'	Aduanas	'
Norts	51'30	Ob. 5 0[0 Almansa	87'25
Fransas	42'60	Id. 3 0[0 Fransa	'
Filipinas	'		

PARIS

Exterior	61'40	Norts	'

GIROS

París	24'20	Londres	31'33

Se reben órdres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

—

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	62'87	Aduanas	95'
Exterior	'	Norts	51'35
Amortisable	'	Fransas	42'75
Cubas 1896	70'50	Filipinas	11'80
Cubas 1890	59 25	Obs. 6 0[0 Fransa	85'50
Exterior París	61'30	Id. 3 0[0 »	43'75

GIROS

París	24'20	Londres	31'33

—

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Dicer.	Paper
Londres 90 dias fetxa.	'	'	'
» 30 dias vista	'	'	'
» »	'	'	'
París 90 dias fetxa	'	'	'
París vista	23'60	'	23 85
Perpignan vista	'	'	'

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	625
Gas Reusense.	610		
Industrial Farinera	625		
Banch de Reus de Descomptes y Prestems	500		
[illegible]	100	110	
Companyia Reusense de Tranvias			
Companyía Reusense de Tranvías privilegiadas de cinch per 100	200		

Anuncis particulars

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fácils de compendre, la societat «Gas Reusense» acaba de ficsar preus inverossímils al fluit eléctrich, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acort del Gas Reusense» donará com á inmediat resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctrich. Comprenentho aixís nostra Societat, sa proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant á cap en aquestos moments á fí de servir en breu plasso las demandas que indubtablement, ha de rebre del públich reusench y á las que atendrá per torn rigurós.

Apesar de que 'ls preus que 'l «Gas Reusense» fisca á sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los acepta desde ara y en lo moment que 'l seu contrincant dongui un servey regular d' alumbrat eléctrich, nostra Societat establirá pera 'ls seus abonats los preus següents:

				Ptas.
Una lámpara incandescent	*de*	*5*	*bujías*	*1'25*
" " "	de 10	"		1'75
" " "	de 16	"		2'50
" " "	de 25	"		3'75
Preu del kilowat, hora.				*0'50*

En quant á las instalacions se fan desde avuy en iguals condicions que l' altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temèm, se 'ns porta á la lluyta, á ella aném ab la tranquilitat del qui no la ha provocat devent solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos.

Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»

Lo Director.

ESCORIAS THOMAS.—Vegis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá (Bou) 12.

AVÍS

Per acort del Iltm. senyor Director general de Correus y Telégrafos se convoca á concurs als propietaris de fincas urbanas de Reus que volguin cedir en arrendament, local suficient pera instalar per terme de quatre anys las oficinas de Correus de dit punt, ab vivenda pera 'l quefe de las mateixas, quin concurs se verificará en la Estafeta de Reus, als trenta dias de publicat aquest anunci.

En las proposicions s' ha de fer constar que las obras d' instalació de la oficina han d' esser de compte dels proponents, acompanyant á las mateixas lo plano acotat del local que s' ofereixi.

Reus 5 Juliol 1899.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4

Telégramas

Madrid 2.

Crida l' atenció lo que tots los corresponsals que la prempsa madrilenya te á Barcelona censuran l'alcalde d' aquesta capital.

Manifestan que 'l doctor Robert sols acut á visitas y recepcions, desatenent altres assumptos més importants.

En un despaig particular se tracta dels últims sucessos ocorreguts á Barcelona, manifestantse que es odi africá lo que se sent contra la policía.

S' afegeix que la prempsa independent censura al nou gobernador.

Lo Sr. Dato 's mostra algo intranquil, puig, segons sembla, jamay pogué creure que 'l Sr. Sanz Escartín, encara que tingués de pegar, ho fes de tan mala manera.

—A Villagarcía han ocorregut desordres á causa de la gestió del Municipi.

Los ánims se troban molt excitats y de no ser atés [illegible]

—«El País» diu que la vista del procés [illegible] de Cuba ha demostrat que 'l Sr. Sagasta es l' únich culpable de la capitulació d' aquella plassa, puig lo gabinet que ell presidía ordená la entrega de Santiago als nortamericans.

Demana per lo tant que s' apliquin á Sagasta y als ministres que formavan aquell gabinet las penas que senyala 'l Códich militar pera 'ls traydors á la patria.

—La «Gaceta» publica 'l decret d' Hisenda per lo que 's disposa la jubilació de D. Ginés Gonzalez Poles, interventor d' Hisenda á Barcelona.

En altre decret se nombra á D. Artur Valgañón Romero.

—San Sebastián.—Lo Sr. Silvela ha quitat importancia á la agitació carlista, dihent que ha passat la época del fanatisme y que sols pot surgir alguna partida suelta.

Respecte del últim discurs pronunciat pel general Weyler, ha lodit Sr. Silvela que no ha repercutit en cap puesto.

—Los Prelats americans que anirán avuy á Loyola, arribarán lo dia 7 á Barcelona.

—Segons decret que publica la «Gaceta», lo plasso pera provehirse de las cédulas personals comensará aquest any lo primer de Setembre.

—Las noticias oficials de Bilbao respecte á la huelga son que 's presenta 'l conflicte en lo mateix estat que estava.

Porta camí de no resóldres.

—En un telégrama de Valencia se diu que 'ls clericals d' aquella població, volguent imitar als de Castelló, colocaren també cartells del Sagrat Cor demunt d' algunas portas en los punts més céntichs.

«El Pueblo» demana al alcalde que aquestos cartells se treguin, perque son una especie de «trágala», volguent los clericals ensuperbits provocar als lliberals. Se tém que de no volguer treure dits cartells ocorrin graves successos.

—«El Liberal» tracta en bufo del discurs pronunciat ahir per Silvela á San Sebastián als periodistas.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA		ARRIBADA
4'19 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe........	7'01 m.
8'41 m.	tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe	12'31 t.
1'02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	8'48 n.

De Reus á Mora

SORTDA		ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	9'49 m
1'26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.........	10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA	
4'43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)	8'22 m.	Línea Vilanova
4'43 m.	» » » » » » »	9'41 m.	» Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe......	9'21 m.	
1'01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	7'34 n.	
1'59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª clase....	5'08 t.	
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2.ª classe (2).	10'13 n.	

De Barcelona á Reus

SORTIDA		ARRIBADA	
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10'17 m.	Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	1'01 t.	
11'15 m.	tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6'35 t.	
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª classe	5'31 t.	
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.....	9'15 n.	

Reus 1 de Juliol de 1899.

(1) Trasbort á Sant Vicens.
(2) Idem á Roda y Sant Vicens.
(3) Idem á Sant Vicens y Roda.

Ferrocarril económich de Reus á Salou

Servey de trens de viatjers

que regirá desde 11 de Juliol de 1899.

SORTIDAS DE REUS	SORTIDAS DE SALOU
Matí	*Matí*
Tren núm. 2 á las 4'10	Tren núm. 1 á las 4'56
» » 12 » 5'45	» » 11 » 6'30
» » 14 » 7'20	» » 13 » 7'21
» » 16 » 8'09	» » 15 » 8'10
» » 4 » 9'00	» » 19 » 10'01
» » 20 » 10'48	» » 3 » 10'49
Tarde	*Tarde*
Tren núm. 22 á las 12'35	Tren núm. 25 á las 2'33
» » 6 » 2'32	» » 27 » 3'15
» » 26 » 3'14	» » 29 » 3'57
» » 28 » 3'56	» » 31 » 4'39
» » 30 » 4'38	» » 33 » 5'21
» » 32 » 5'20	» » 35 » 6'03
» » 34 » 6'02	» » 37 » 6'45
» » 36 » 6'44	*Nit*
Nit	Tren núm. 39 á las 7'25
Tren núm. 38 á las 7'24	» » 41 » 8'15

Tranvía á vapor desde la estació del ferrocarril económich fins devant lo carrer Closa de Mestres.

Servey de trens combinats que regirá desde primer de Juliol de de 1899.

Sortides de la Estació.—Matí: 5'25, 6'59, 7'50, 8'40, 10'32, 11'30.—Tarde: 3'02, 3'42, 4'24, 5'06, 5'50, 6'30, 7'14.

Sortidas del carrer Closa de Mestres.—Matí: 5'40, 7'12, 8'00, 8'45, 10'40.—Tarde: 12'30, 2'15, 3'10, 3'52, 4'34, 5'16, 5'58, 6'40, 7'20.

OBSERVACIONS: Los dias festius á més dels trens indicats en lo present cuadro sortirán lo núm. 24 de Reus á la 1'14 y 'l núm. 23 á la 1'45 de Salou.

OBSERVACIONS: Los dias festius á mes dels trens indicats en lo present cuadro sortirá un de la estaicó á las 2'10 y del carrer Closa de Mestres á la 1'39.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PER US DELS PLANTADORS

DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interés actualment á tots los pageses y propietaris de vinyas, tota vegada que en éll á més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá y que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá, entre altres: **multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc;** seguit d' altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de condubir la verema, modo d' obtenir bons vins negres, blanchs y rosats, y cuydados de que deuhen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més práctichs é inteligents viticultors d' Espanya y Fransa; tot ab lo fí d' obtenir lo millor rendiment possible del ví, pera que puga compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volúm en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impresió, enquadernat á la holandesa y 's ven en aquesta Imprenta, al preu de **UNA PESSETA.**

BANCH HIPOTECARI D' ESPANYA

Préstams hipotecaris al 5 per 100 d' interés anyal

Amortisables á llarch plasso de 5 á 50 anys

b garantía de fincas rústicas y urbanas.

Acabadas las anualitats que s' hagin pactat queda la finca lliure pera 'l propietari, sens necessitat de cap gasto, ni tenir allavors que reembolsar cap part del capital.
Además, lo Banch, acepta en qualsevol época lo reembols total ó parcial del préstam.
No importa que las fincas estiguin hipotecadas.
No s' admeten préstams inferiors á 5.000 pessetas.
Pera més informes al Agent de dit Banch

JOAQUIM SOCIATS.—Carrer Santa Anna, núm. 26.—Reus.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS — SOLUBLES AL CITRAT

ESCORIA PULVERULENTA THOMAS — PUREZA GARANTIZADA

Lo més económich, lo més eficás, lo mes durader

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC:

baix garantía del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 Á 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM-VALENCIA